

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi työntekijöiden suojaa työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY muuttamisesta

(2001/C 154 E/08)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2000) 832 lopull. — 2001/0008(COD)

(Komission esittämä 16 päivänä tammikuuta 2001)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 137 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhteisön peruskirja työntekijöiden sosiaalisista perusoikeuksista hyväksyttiin 9 päivänä joulukuuta 1989. Peruskirjan seitsemännessä kohdassa todetaan, että sisämarkkinoiden toteutumisen on johdettava Euroopan yhteisön työntekijöiden elin- ja työolojen parantumiseen ja edelleen että parantumisen on johdettava tarpeen mukaan työläinsäädännön tiettyjen näkökohtien, kuten joukkoyhtymänsä tai konkurssiin liittyvien menettelyjen kehittämiseen.
- (2) Direktiivin 80/987/ETY⁽¹⁾ tarkoituksena on varmistaa työntekijöiden vähimmäissuoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa. Jäsenvaltioiden on direktiivin mukaisesti perustettava palkkaturvajärjestelmä, joka turvaa maksun maksamatta olevista palkkasaatavista.
- (3) Jäsenvaltioiden maksukyvyttömyyslainsäädännön ja sisämarkkinoiden kehittyminen edellyttävät direktiivin tiettyjen säännösten muuttamista.
- (4) Oikeusvarmuuden ja avoimuuden vaatimuksista seuraa lisäksi, että direktiivin 80/987/ETY soveltamisalaa ja tiettyjä määritelmiä olisi täsmennettävä. Olisi erityisesti täsmennettävä jäsenvaltioille poikkeuksellisesti myönnettävät mahdollisuudet rajoittaa direktiivin soveltamisalaa sekä poistettava direktiivin liite.
- (5) Kyseessä olevien työntekijöiden yhdenvertaisen suojan varmistamiseksi olisi suotavaa mukauttaa maksukyvyttömyy-

den määritelmä alaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön uusiin suuntauksiin ja sisällyttää käsitteen piiriin myös muut maksukyvyttömyysmenettelyt kuin selvitysmenettely. Tämä muutos on tarpeen myös, jotta varmistettaisiin johdonmukaisuus työntekijöiden oikeuksien turvaamisesta yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/187/ETY⁽²⁾ kanssa.

- (6) Olisi varmistettava, että ne työntekijät, joita tarkoitetaan Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15 päivänä joulukuuta 1997 annetussa direktiivissä 97/81/EY⁽³⁾, Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetussa direktiivissä 1999/70/EY⁽⁴⁾ ja määräaikaissa tai tilapäisessä työsuhteessa olevien työntekijöiden työturvallisuuden ja -terveyden parantamisen edistämistä koskevien toimenpiteiden täydentämisestä 25 päivänä kesäkuuta 1991 annetussa direktiivissä 91/383/ETY⁽⁵⁾, eivät jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (7) Työntekijöiden oikeussuojan varmistamiseksi sellaisten yritysten maksu- kyvyttömyystilanteissa, joilla on toimintaa useissa jäsenvaltioissa, ja konsolidoitaisiin työntekijöiden oikeudet Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisiksi, direktiiviin olisi sisällytettävä säännös, jossa määritetään yksiselitteisesti, mikä palkkaturvajärjestelmä on toimivaltainen maksamaan palkkasaatavat näissä tapauksissa. Lisäksi on taattava asiaa koskevien säännösten moitteeton soveltaminen ja säädettävä jäsenvaltioiden toimivaltaiten viranomaisten välisestä yhteistyöstä.
- (8) Maksukyvyttömyysmenettelyjen tunnistamisen helpottamiseksi erityisesti rajatylittävissä tilanteissa, on syytä säätää, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja jäsenvaltioille maksukyvyttömyysmenettelyistä, jotka johtavat palkkaturvajärjestelmän toimintaan.
- (9) Direktiivi 80/987/ETY olisi muutettava vastaavasti.

⁽¹⁾ EYVL L 283, 28.10.1980, s. 23. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Itävallan, Ruotsin ja Suomen liittymisasiakirjalla.

⁽²⁾ EYVL L 61, 5.3.1977, s. 26. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/50/EY (EYVL L 201, 17.7.1998, s. 88).

⁽³⁾ EYVL L 14, 20.1.1998, s. 9. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/23/EY (EYVL L 131, 5.5.1998, s. 10).

⁽⁴⁾ EYVL L 175, 10.7.1999, s. 43.

⁽⁵⁾ EYVL L 206, 29.7.1991, s. 19.

- (10) Suunnitellun toimen tavoitteita, joita ovat tiettyjen direktiivin 80/987/ETY säännösten muuttaminen jäsenvaltioiden maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön kehityksen huomioon ottamiseksi, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin. Tavoitteet voidaan paremmin saavuttaa yhteisön tasolla perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Tässä direktiiviin 80/987/ETY muuttamisesta annettavassa direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 80/987/ETY seuraavasti:

1. Korvataan otsikko seuraavasti:

”Neuvoston direktiivi 80/987/ETY, annettu 20 päivänä lokakuuta 1980, työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa”.

2. Korvataan I ja II jakso seuraavasti:

”I JAKSO

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan työntekijöiden työ sopimuksesta tai työsuhteista johtuviin saataviin työnantajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla maksukyvytön.

2. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti jättää tiettyihin ryhmiin kuuluvien työntekijöiden saatavat tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen vuoksi, että palkkaturva taataan heille muulla tavoin, jos osoitetaan, että kyseisille henkilöille voidaan muulla tavoin taata tässä direktiivissä säädettyä suojaa vastaavan suoja.

3. Jäsenvaltiot voivat jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle:

a) luonnollisen henkilön palveluksessa olevat kotiapulaiset, ja

b) osuuskalastajat.

2 artikla

1. Tätä direktiiviä sovellettaessa työnantajaa pidetään maksukyvyttömänä, jos on pyydetty sellaisen jonkin jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisen työnantajan maksukyvyttömyyteen perustuvan menettelyn aloittamista, jossa kyseinen työnantaja menettää osittain tai kokonaan määräysvallan omaisuuteensa ja jossa määrätään selvittäjä, ja

a) päättänyt menettelyn aloittamisesta tai

b) todennut, että työnantajan yritys tai liiketoiminta on kokonaan lopetettu ja omaisuutta on niin vähän, että menettelyn aloittaminen ei ole perusteltua.

2. Tällä direktiivillä ei vaikuteta siihen, miten kansallisessa lainsäädännössä määritellään käsitteet 'työntekijä', 'työnantaja', 'palkka', 'välitön oikeus' ja 'tulevaisuuteen kohdistuva oikeus'.

Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle:

a) direktiivissä 97/81/EY tarkoitettuja osa-aikatyöntekijöitä

b) direktiivissä 1999/70/EY tarkoitettuja määräaikaissa työsuhteessa olevia työntekijöitä

c) direktiivin 91/383/ETY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tilapäisessä työsuhteessa olevia työntekijöitä.

3. Tässä direktiivissä 'toimipaikalla' tarkoitetaan sellaista taloudellisen toiminnan paikkaa, jossa työnantaja harjoittaa muuten kuin tilapäisesti taloudellista toimintaa inhimillisin ja aineellisin voimavaroin.

II JAKSO

Palkkaturvajärjestelmiä koskevat säännökset

3 artikla

Jäsenvaltioiden on, jollei 4 artiklasta muuta johdu, toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että palkkaturvajärjestelmät turvaavat maksun työntekijöiden työ sopimuksesta tai työsuhteista johtuvista maksamatta olevista palkkasaatavista.

Palkkaturvajärjestelmä turvaa maksamattomat palkkasaatavat tiettyä jäsenvaltioiden määrittämää päivää edeltävältä ja/tai, tarvittaessa, jälkeiseltä ajalta.

4 artikla

1. Jäsenvaltiot saavat rajoittaa palkkaturvajärjestelmien 3 artiklassa tarkoitettua vastuuta.

2. Käyttäessään 1 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta jäsenvaltion on vahvistettava jakso, jonka ajalta palkkaturvajärjestelmä vastaa maksamattomista palkkasaatavista. Tämä ajanjakso ei kuitenkaan voi olla lyhyempi kuin aika, joka vastaa maksamatta olevia palkkasaatavia kolmelta viimeiseltä kuukaudelta.

Jäsenvaltiot voivat sisällyttää tämän kolmen kuukauden vähimmäisajanjakson viiteajanjaksoon, jonka kesto ei voi olla alle kuusi kuukautta.

3. Jäsenvaltiot voivat asettaa enimmäismäärän palkkaturvajärjestelmän suorittamille maksuille.

Käyttäessään tätä mahdollisuutta jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, miten enimmäismäärä asetetaan.”

3. Lisätään III a jakso seuraavasti:

”III a JAKSO

Rajatyttäviä tilanteita koskevat säännökset

8 a artikla

1. Jos yritys, jolla on toimipaikkoja vähintään kahdessa jäsenvaltiossa, on maksukyvytön 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, ja jos maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista on pyydetty muussa jäsenvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella työntekijä tavallisesti suorittaa työnsä, jälkimmäisenä mainitun jäsenvaltion palkkaturvajärjestelmä on toimivaltainen palkkaturvajärjestelmä.

2. Työntekijöiden oikeuksien ulottuvuus määritellään lainsäädännössä, jota sovelletaan edellä 1 kohdan mukaisesti toimivaltaiseen palkkaturvajärjestelmään.

3. Jäsenvaltioiden on toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa päätökset, jotka on tehty 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sellaisen maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä, jonka aloittamista on pyydetty jossakin toisessa jäsenvaltiossa, otetaan huomioon määritettäessä tässä direktiivissä tarkoitettua työnantajan maksukyvyttömyyttä.

8 b artikla

Jäsenvaltioiden on 8 a artiklan täytäntöönpanoa varten säädettävä toimivaltaisten hallintoviranomaisten yhteistyöstä.”

4. Lisätään 10 a artikla seuraavasti:

”10 a artikla

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat kansalliset maksukyvyttömyysmenettelyt sekä kaikki niitä koskevat muutokset komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

Komissio julkaisee nämä ilmoitukset *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.”

5. Poistetaan liite

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003. Jäsenvaltioiden on viipymättä ilmoitettava siitä komissiolle.

Näiden on sovellettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä työnantajan maksukyvyttömyystilanteissa, jotka todetaan näiden säännösten voimaantulon jälkeen.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettua kysymyksistä antamansa lainsäädäntö kirjallisena komissiolle.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.